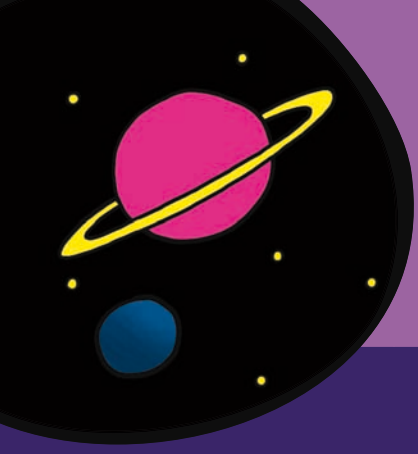
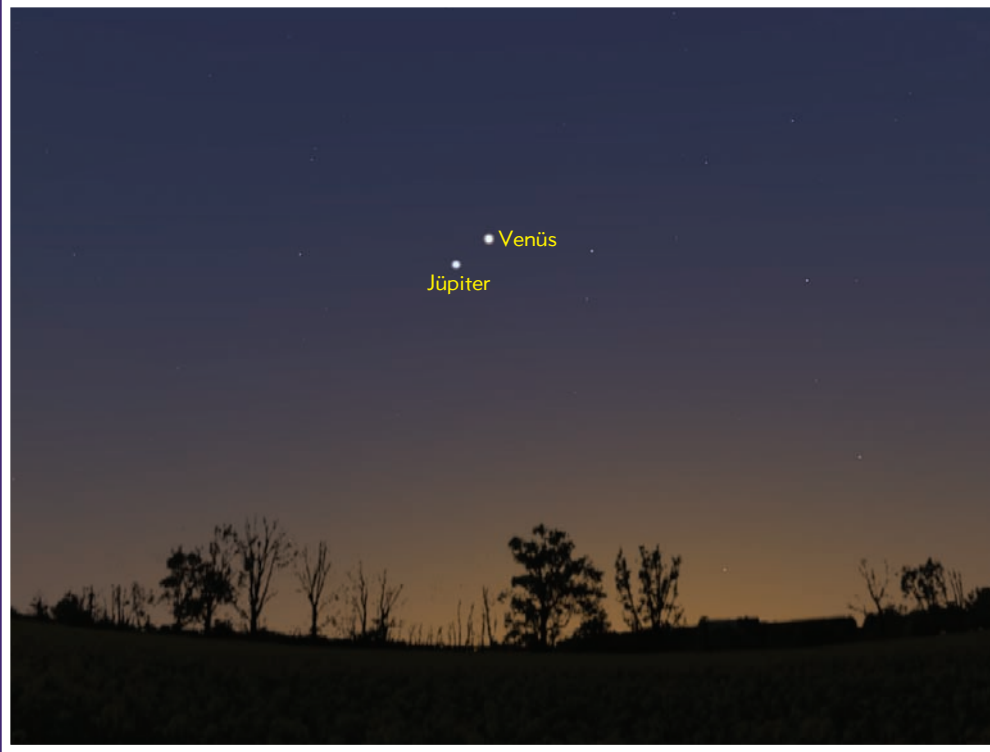

Gökyüzü Günlüğü

İlkbahar Geliyor

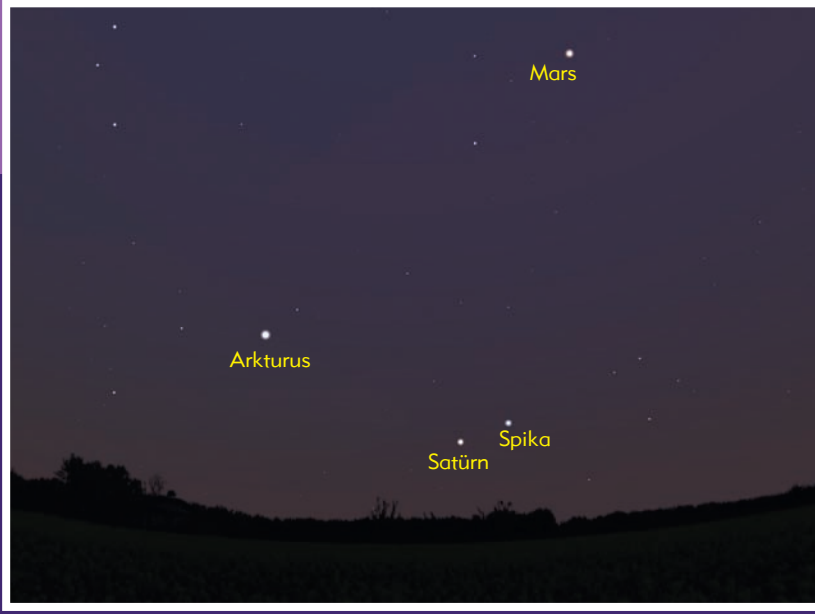
Takvime göre ilkbahar mart ayının başında başlar. Ama hemen her kültürde ilkbaharın 21 Mart'ta başladığı kabul edilir. Nevruz adı verilen bu gün birçok ülkede bahar bayramı olarak kutlanır. Hatta birçok eski uygarlıkta yeni yılın da 21 Mart'ta başladığı kabul edilirdi. En az 3000 yıllık bir geçmişi olan bu bahar kutlamalarının gökbilimsel bir olaya dayandığını biliyor muydunuz?

Mart ortalarında Güneş battıktan sonra batı ufkunda Venüs ve Jüpiter.

İlkbahar elbette 21 Mart'ta aniden gelmez. Yani havaların ısınması açısından bakarsak bu tarihin yalnızca simgesel bir önemi olduğu söylenebilir. Yine de bu tarihin eski çağlardan beri insanların dikkatini çekmiş olmasının başlıca iki nedeni var. Bunlardan biri gece ve gündüz süreleriyle, diğeryse Güneş'in nereden doğup nereden battığıyla ilgili.

21 Mart'ta gezegenimizin, kuzey ve güney yarıküreleri eşit miktarda güneş ışığı alır ve gece ile gündüz süreleri eşit olur. Bir başka deyişle güneş ışınları Dünyamıza tam yandan gelir. Bu tarihte hem gece hem de gündüz 12 saat sürer. 21 Mart'tan sonra gündüz süreleri giderek uzar, gece süreleri ise giderek kısalır. Bu 22 Haziran'a kadar sürer. 22 Haziran'da

Doğu ufunda Mars ve Satürn.

yılın en uzun gündüzü, en kısa gecesi yaşanır. Bu tarihte Güneş 15 saat gökyüzünde kalır.

21 Mart'ın eskiden beri insanların ilgisini çekmesinin diğer nedeninin Güneş'in nereden doğduğu ve nereden battığıyla ilgili olduğunu belirtmiştik. Bu tarihte Güneş tam doğudan doğar, batıdan batar. Güneş'in doğuş ve batış yönleri yazın kuzeye doğru, kışın güneye doğru kayar. Güneş 22 Haziran civarında doğu-kuzeydoğudan doğup batı-kuzeybatıdan batar. 21 Aralık civarındaysa doğu-güneydoğudan doğup batı-güneybatıdan batar. İlkbaharla birlikte gökyüzünde de

birtakım değişiklikler olur. Hava karardığında Aslan Takımyıldızı'nı doğu ufku üzerinde görebiliriz. Yine bu sırada gökyüzünün en parlak yıldızı olan Akyıldız (Sirius) güneyde en yüksek konumundadır. Arkturus martın sonuna doğru, havanın kararmasıyla doğu-kuzeydoğu ufku üzerinde belirir.

Bu yıl gezegenler ilkbahara renk katıyor. Mart ortalarında gökyüzünün en parlak iki gezegeni Venüs ve Jüpiter batı yönünde, birbirlerine çok yakın konumdalar. İki gezegen o kadar parlak ki, Güneş battıktan kısa bir süre sonra, hava henüz tam kararmadan kolayca görülebiliyorlar. İkilden daha parlak olanı Venüs. Diğer parlak iki gezegen de bu sıralar akşam gökyüzünde. Hava karardıktan sonra Venüs ve Jüpiter'e arkanızı dönerseniz Mars ve Satürn'ü doğu ufku üzerinde görebilirsiniz. Mars, Satürn'den daha yukarıda. Mars'ı turuncu, Satürn'ü de sarı rengi sayesinde kolayca tanıyabilirsiniz. İlkbaharın habercisi Arkturus ise Satürn'ün solunda biraz yukarısında parlıyor.

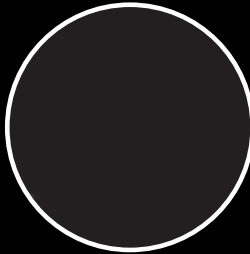
Alp Akoğlu

Ay'ın Halleri

15 Mart Sondördün

22 Mart Yeniay

30 Mart İlkdördün

6 Nisan Dolunay

13 Nisan Sondördün

